

Tăng cường hợp tác quốc tế trong đào tạo, huấn luyện lực lượng cảnh sát phục vụ đấu tranh phòng chống tội phạm xuyên quốc gia

Trần Bích Ngọc*

*ThS, Học viện Cảnh sát Nhân dân

Received: 6/02/2024; Accepted: 15/02/2024; Published: 8/3/2024

Abstract: Recently, Vietnam has been strengthening and expanding cooperative relations with countries and international organizations in all fields of economics, culture, politics and national security and defense to build and develop the country, maintain national security and social order and safety. Besides the favorable aspects of the international integration process, Vietnam is facing a situation of transnational organized crime that is increasing in quantity, nature, complex developments, and direct threats. leading to the stability and development of the country. Within the scope of the article, the author raises a number of issues that need to be raised in the training of officials to prevent, fight and fight transnational organized crime in the new situation.

Keywords: International border gate, traffic order and safety, economy

1. Đặt vấn đề

Trong những năm gần đây, tình hình tội phạm tội phạm trong các quốc gia có xu hướng phát triển phức tạp, tội phạm không chỉ hoạt động trong phạm vi một quốc gia mà có sự liên kết, vượt ra ngoài phạm vi quốc gia, tức là có tính chất xuyên quốc gia. Vì vậy tội phạm xuyên quốc gia trên thế giới có diễn biến phức tạp và gây nhiều hậu quả nghiêm trọng cho mỗi quốc gia cũng như cho cả cộng đồng quốc tế đe dọa đến hòa bình, an ninh của toàn nhân loại. Thời gian qua, Việt Nam đã và đang tăng cường mở rộng quan hệ hợp tác với các quốc gia, các tổ chức quốc tế trên mọi lĩnh vực kinh tế, văn hóa, chính trị và An ninh quốc phòng để xây dựng và phát triển đất nước, giữ vững An ninh quốc gia và trật tự an toàn xã hội. Bên cạnh những mặt thuận lợi của quá trình hội nhập quốc tế, Việt Nam đang phải đối mặt với tình hình tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia ngày càng gia tăng về số lượng, tính chất, diễn biến phức tạp, đe dọa trực tiếp đến sự ổn định và phát triển của đất nước. Trong phạm vi bài viết, tác giả nêu lên một số vấn đề cần đặt ra trong công tác đào tạo đội ngũ cán bộ để phòng ngừa, đấu tranh, chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia trong tình hình mới.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Những vấn đề, yêu cầu đặt ra trong tổ chức đào tạo cán bộ đáp ứng yêu cầu phòng ngừa, đấu tranh chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia

Thứ nhất, Quán triệt thực hiện nghiêm túc sự lãnh

đạo, chỉ đạo của Đảng ủy Công an trung ương, lãnh đạo Bộ Công an đối với công tác giáo dục đào tạo của lực lượng Công an nhân dân. Trọng tâm là triển khai công cuộc đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, đào tạo của ngành Công an đã được cụ thể hoá thành Nghị quyết số 17, Chỉ thị số 13 ngày 28/10/2014 và sau này là Chỉ thị số 12 ngày 20/10/2020 góp phần quan trọng trong đào tạo, cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao, có phẩm chất, năng lực, vững về chính trị, tinh thông về nghiệp vụ, nắm vững pháp luật, có kiến thức cần thiết về khoa học - kỹ thuật, ngoại ngữ và kỹ năng để thực hiện chức năng quản lý nhà nước về an ninh, trật tự, bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự an toàn xã hội, đáp ứng với đòi hỏi chung của đất nước và nhiệm vụ công tác công an.

Thứ hai, công tác đào tạo đội ngũ cán bộ trong lực lượng Công an nhân dân phải gắn liền với nhiệm vụ quán triệt sâu sắc nhiệm vụ chính trị mà Đảng, Nhà nước giao cho lực lượng Công an nhân dân và xuất phát từ yêu cầu của thực tiễn cuộc đấu tranh bảo vệ An ninh trật tự. Yêu cầu là Trong quá trình đào tạo, cần chú ý tăng cường các biện pháp giáo dục, rèn luyện đội ngũ cán bộ, chiến sĩ Công an nhân dân, bảo đảm để đội ngũ này trong bất kỳ hoàn cảnh nào cũng phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, nhân dân và Đảng, sẵn sàng chiến đấu, hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì cuộc sống bình yên của nhân dân. Đồng thời các sinh viên sau khi tốt nghiệp phải nắm vững và biết vận dụng

những kiến thức pháp luật, nghiệp vụ các ngành và chuyên ngành đã được đào tạo và ứng dụng vào thực tiễn công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm

Thứ ba, tăng cường nâng cao trình độ đội ngũ giảng viên về kiến thức pháp luật, trình độ chuyên môn, ngoại ngữ cũng như khả năng nghiên cứu khoa học để hoàn thiện các vấn đề lý luận, thực tiễn trong công tác đấu tranh phòng chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia.

Bên cạnh đó trong các bài giảng, chuyên đề cần phải đưa ra các nội dung để sinh viên, học viên sau đại học nắm được các đặc điểm, phương thức thủ đoạn hoạt động, nguyên nhân, điều kiện gia tăng tình hình tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia để từ đó nêu ra được các biện pháp phòng ngừa, đấu tranh. Ngoài ra, “Tội phạm có tổ chức, xuyên quốc gia” là khái niệm mới, còn nhiều quan điểm khác nhau về nội hàm của nó dẫn đến có sự không thống nhất về nhận thức giữa một bộ phận giảng viên, học viên. Điều này đã ảnh hưởng đến việc tổ chức giảng dạy các nội dung liên quan đến phòng chống tội phạm trong thời gian qua.

Thứ tư, thực tiễn phòng ngừa, đấu tranh chống tội phạm có tổ chức, xuyên quốc gia như: khủng bố, ma túy, buôn bán phụ nữ và trẻ em, buôn lậu vũ khí, rửa tiền, tội phạm kinh tế quốc tế, tội phạm công nghệ cao và các vấn đề an ninh phi truyền thống khác chưa phong phú nên việc tổng kết kinh nghiệm để đúc rút thành lý luận phục vụ đào tạo là vấn đề trọng tâm và cần thiết. Vấn đề phòng, chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia không còn chỉ bó hẹp trong phạm vi một nước. Do đó, trong đào tạo bồi dưỡng phải giúp cho sinh viên, học viên sau đại học nắm được pháp luật quốc tế mà trọng tâm là pháp luật về trợ tư pháp về hình sự mà Việt Nam đã tham gia ký kết. Đồng thời, công tác trao đổi thông tin, phối hợp đào tạo lực lượng thực thi pháp luật trong cộng đồng ASEANPOL hoặc INTERPOL là một vấn đề cần thiết để nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực để kịp thời đáp ứng các yêu cầu về trợ tư pháp về hình sự là hết sức cần thiết.

2.2. Một số giải pháp và kiến nghị

Một là, Đảng ủy, Ban giám hiệu các Học viện, Trường Đại học trong CAND phải quán triệt sâu sắc, cụ thể hóa các quan điểm, tư tưởng chỉ đạo của Đảng, nhất là Nghị quyết số 28 của Ban chấp hành trung ương Đảng (khóa XI) về chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới; các Nghị quyết của Đảng ủy Công an Trung ương, Chỉ thị của Bộ trưởng Bộ

Công an về tiếp tục đổi mới căn bản, toàn diện công tác giáo dục, đào tạo trong CAND; trọng tâm là quán triệt các nội dung và nhiệm vụ của công tác giáo dục, đào tạo được đề cập trong Nghị quyết số 12-NQ/TW ngày 16/3/2022 của Bộ Chính trị... cho toàn thể giảng viên, cán bộ làm công tác giáo dục nắm và thực hiện nghiêm túc. Bên cạnh đó Đảng ủy, Ban giám hiệu các Học viện, Trường Đại học trong CAND phải luôn xác định trong công tác đào tạo thì công tác xây dựng lực lượng tại đơn vị là nhiệm vụ trọng tâm, then chốt, có tính đột phá để xây dựng đội ngũ giảng viên, nghiên cứu khoa học và cán bộ quản lý giáo dục đủ về số lượng đảm bảo chất lượng, có trình độ chuyên môn cao.

Hai là, không ngừng và nâng cao chất lượng bồi dưỡng về phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống. Đảm bảo cho các sinh viên, học viên sau khi tốt nghiệp phải có tư tưởng chính trị vững vàng, an tâm công tác, tuyệt đối trung thành với Đảng Cộng sản Việt Nam với nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, có ý thức tuân thủ và chấp hành mọi đường lối chủ trương, chính sách của Đảng và mệnh lệnh của cấp trên. Bên cạnh đó còn phải bồi dưỡng các kiến thức về khoa học xã hội nhân văn, khoa học tự nhiên, tin học và ngoại ngữ để mỗi sinh viên, học viên đạt được một trình độ nhất định, nắm vững kiến thức nghiệp vụ khi áp dụng vào thực tiễn công tác đấu tranh phòng chống tội phạm nói chung và tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia nói riêng.

Đấu tranh chống tội phạm có tổ chức, đặc biệt là tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia đòi hỏi phải có lực lượng có tính chuyên môn cao, những cán bộ giỏi về nghiệp vụ, hiểu biết sâu cả về luật pháp của Việt Nam và quốc tế, có trình độ ngoại ngữ và giàu kinh nghiệm hợp tác quốc tế đấu tranh chống tội phạm, tâm huyết và nghiêm túc trong công việc. Lực lượng cảnh sát Việt Nam cũng đã tranh thủ được sự giúp đỡ về kinh nghiệm, huấn luyện, đào tạo, trang thiết bị kỹ thuật cho lực lượng cảnh sát nói riêng và công an nhân dân nói chung. Tuy nhiên cần có một số giải pháp cụ thể nâng cao hơn nữa chất lượng đội ngũ làm công tác thực thi pháp luật, nâng cao trình độ của lực lượng trực tiếp đấu tranh phòng, chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia:

+ Nghiên cứu thành lập lực lượng chuyên trách chống tội phạm có tổ chức và tội phạm xuyên quốc gia với quy mô tổ chức đủ mạnh cả về lượng và chất ở Bộ Công an và công an các tỉnh, các thành phố trọng điểm. Lực lượng này, bên cạnh trình độ nghiệp vụ và luật pháp tinh thông, cần được trang bị những phương

tiện nghiệp vụ hiện đại, được huấn luyện kỹ năng sử dụng có hiệu quả các phương tiện này.

+ Cần triển khai sớm mạng lưới sĩ quan liên lạc của cảnh sát Việt Nam ở nước ngoài làm cầu nối cho sự phối hợp quốc tế giữa cảnh sát Việt Nam với cảnh sát nước ngoài, trong việc thực hiện các hiệp định, nghị định thư về hợp tác đấu tranh chống tội phạm, các công ước quốc tế mà chúng ta tham gia, ngăn chặn từ xa sự thâm nhập của các tổ chức tội phạm quốc tế vào nước ta. Muốn vậy cần phải sớm chuẩn bị lực lượng, chọn lựa kỹ càng theo những tiêu chuẩn định trước, đào tạo, huấn luyện thêm cho họ kỹ năng trình sát, ngoại giao, pháp luật quốc tế, giao tiếp.

+ Tăng cường cho cán bộ trực tiếp đấu tranh phòng, chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia tham gia các khoá đào tạo, tập huấn chuyên sâu nâng cao năng lực về chống khủng bố, chống tội phạm ma túy, tội phạm công nghệ cao... tại các trung tâm đào tạo trong nước và khu vực.

+ Trong chương trình đào tạo Cảnh sát cần mở rộng trang bị kiến thức pháp luật quốc tế, nghiệp vụ điều tra các loại tội phạm mới, tội phạm có tổ chức; đồng thời tập trung trang bị các kiến thức, kỹ năng mềm về tin học, Internet, Tiếng Anh. Những kiến thức này giúp cho lực lượng Cảnh sát chủ động trong hợp tác, phối hợp trong đấu tranh phòng chống tội phạm có tổ chức, tội phạm xuyên quốc gia cũng như giải quyết các yêu cầu trợ tư pháp./.

Ba là, Với đội ngũ giảng viên cần hoàn thiện các nội dung bài giảng, các chuyên đề để học viên, sinh viên kịp thời nắm bắt các phương thức thủ đoạn hoạt động phạm tội có tổ chức xuyên quốc gia nói riêng và các vấn đề an ninh phi truyền thống nói chung. Tăng cường nghiên cứu những vấn đề lý luận chung về tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia, vấn đề an ninh phi truyền thống để đưa vào nội dung giảng dạy như: các khái niệm về tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia, như thế nào gọi là tội phạm xuyên quốc gia, nguyên nhân tại sao trong điều kiện hiện nay tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia lại gia tăng về số lượng... Bên cạnh đó cần mở rộng quan hệ phối hợp đào tạo, tăng cường công tác đối ngoại và hợp tác quốc tế để đội ngũ giảng viên của trường có điều kiện tiếp xúc, trao đổi kinh nghiệm với các cơ sở giáo dục đào tạo ngoài nước hoặc các đơn vị đã từng làm công tác đấu tranh chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia nhằm bổ sung kiến thức chuyên môn và làm phong phú nội dung giảng dạy tại Trường. Ngoài ra, còn tăng cường bồi dưỡng cho sinh viên, học viên

cao học các kiến thức cơ bản về pháp luật quốc tế để có thể vận dụng trong thực tiễn. Theo đó, Cảnh sát Việt Nam và các lực lượng thực thi pháp luật cần tích cực tham gia vào tiến trình tiếp tục mở rộng quan hệ song phương, đa phương trong Cộng đồng ASEAN và trên thế giới. Nội dung hợp tác cần xoay quanh các nội dung gắn liền với công tác phòng, chống tội phạm có tổ chức, xuyên quốc gia như: trao đổi thông tin về tình hình tội phạm, trao đổi kinh nghiệm giữa các nước, hợp tác trong trợ tư pháp về hình sự, dẫn độ, hợp tác trong huấn luyện đào tạo kỹ năng, kiến thức, pháp luật về phòng, chống tội phạm có tổ chức, xuyên quốc gia, trao đổi sĩ quan liên lạc, chuyển giao phương tiện, công nghệ về phòng chống tội phạm... Việc hợp tác phải thực sự đi vào những nội dung cụ thể và tính đến tính hiệu quả của hợp tác lâu dài và cần tiến hành thường xuyên, liên tục.

3. Kết luận

Trong những năm gần đây, tình hình tội phạm tội phạm trong các quốc gia có xu hướng phát triển phức tạp, tội phạm không chỉ hoạt động trong phạm vi một quốc gia mà có sự liên kết, vượt ra ngoài phạm vi quốc gia, tức là có tính chất xuyên quốc gia. Vì vậy tội phạm xuyên quốc gia trên thế giới có diễn biến phức tạp và gây nhiều hậu quả nghiêm trọng cho mỗi quốc gia cũng như cho cả cộng đồng quốc tế đe dọa đến hòa bình, an ninh của toàn nhân loại. Thời gian qua, Việt Nam đã và đang tăng cường mở rộng quan hệ hợp tác với các quốc gia, các tổ chức quốc tế trên mọi lĩnh vực kinh tế, văn hóa, chính trị và An ninh quốc phòng để xây dựng và phát triển đất nước, giữ vững An ninh quốc gia và trật tự an toàn xã hội. Bên cạnh những mặt thuận lợi của quá trình hội nhập quốc tế, Việt Nam đang phải đối mặt với tình hình tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia ngày càng gia tăng về số lượng, tính chất, diễn biến phức tạp, đe dọa trực tiếp đến sự ổn định và phát triển của đất nước. Trong phạm vi bài viết, tác giả nêu lên một số vấn đề cần đặt ra trong công tác đào tạo đội ngũ cán bộ để phòng ngừa, đấu tranh, chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia trong tình hình mới.

Tài liệu tham khảo

1. Cục Cảnh sát hình sự (2019-2023), *Báo cáo tổng kết công tác năm*
2. Cục An ninh mạng và PCTP sử dụng công nghệ cao (2023), *Báo cáo tổng kết công tác đảm bảo an ninh mạng và PCTP sử dụng công nghệ cao.*
3. Kỳ yếu Hội thảo khoa học quốc tế (2023) “*L luận cứ khoa học và định hướng giải pháp đào tạo sĩ quan cảnh sát làm việc trong môi trường quốc tế*”.